

Aalto-yliopisto
Perustieteiden korkeakoulu
Tietotekniikan koulutusohjelma

Eleentunnistus Kinect-sensorilla

Kandidaatintyö

28. marraskuuta 2011

Liisa Saileranta

Tekijä:	Liisa Sailaranta
Työn nimi:	L ^A T _E X-pohja kandidaatintyötä varten ohjeiden kera ja varuilla ko- keillaan vähän ylipitkää otsikkoa
Päiväys:	28. marraskuuta 2011
Sivumäärä:	Kirjoita tähän oikea määrä, tässä esimerkissä 23
Pääaine:	Tähän sinun pääaineesi nimi, kts main.tex
Koodi:	Txxxx tai Ilyyyy
Vastuupettaja:	Ma professori Tomi Janhunen
Työn ohjaaja(t):	Ohjaajantitteli Sinun Ohjaajasi (Poimi tähän ohjaajasi laitos, DEPT, main.tex)
<p>Tiivistelmä on muusta työstä täysin irrallinen teksti, joka kirjoitetaan tiivistelmälo- makkeelle vasta, kun koko työ on valmis. Se on suppea ja itsenäinen teksti, joka ku- vaa olennaisen opinnäytteen sisällöstä. Tavoitteena selvittää työn merkitys lukijalle ja antaa yleiskuva työstä. Tiivistelmä markkinoi työtäsi potentiaalisille lukijoille, sik- si tutkimusongelman ja tärkeimmät tulokset kannattaa kertoa selkeästi ja napakasti. Tiivistelmä kirjoitetaan hieman yleistajuisemmin kuin itse työ, koska teksti palvelee tiedonvälitystarkoituksessa laajaa yleisöä.</p> <p>Tiivistelmän rakenne: teksti jäsennetään kappaleisiin (3–5 kappaletta); ei väliotsikkoja; ei mitään työn ulkopuolelta; ei tekstiviitteitä tai lainauksia; vähän tai ei ollenkaan viittauksia työhön (ei ollenkaan: “luvussa 3” tms., mutta koko työhön voi viitata esim. sanalla “kandidaatintyössä”; ei kuvia ja taulukoita.</p> <p>Tiivistelmässä otetaan “löysät pois”: ei työn rakenteen esittelyä; ei itsestäänselvyys- kiä; ei turhaa toistoa; älä jätä lukijaa nälkäiseksi, eli kerro asiasisältö, älä vihjaa, että työssä kerrotaan se.</p> <p>Tiivistelmän tyypillinen rakenne: (1) aihe, tavoite ja raja- us (heti alkuun, selkeästi ja napakasti, ei johdattelua); (2) aineisto ja menetelmät (erittäin lyhyesti); (3) tulokset (tälle enemmän painoarvoa); (4) johtopäätökset (tälle enemmän painoarvoa).</p>	
Avainsanat:	avain, sanoja, niitäkin, tähän, vielä, useampi, vaikkei, niitä, niin, montaa, oikeasti, tarvitse
Kieli:	Suomi

Sisältö

1 Johdanto	4
2 Eleentunnistus videokuvalta	5
2.1 Eleentunnistus ongelmana	5
2.2 3D-videokuva	6
2.3 Eleentunnistus video- ja 3D-videokuvalta	7
3 ChaLearn Gesture Challenge -kilpailu	9
3.1 Kilpailun esittely	9
3.2 Katsaus kilpailutöihin	10
3.2.1 Ensimmäinen kierros	10
3.2.2 Toinen kierros	13
4 Katsaus menestyneisiin kilpailutöihin	14
4.1 Xiaozhuwudi ja laajennettu MHI-menetelmä	14
4.2 Immortals ja Markovin piilomuuttuja	16
4.3 Zonga ja pieninimmän neliösumman menetelmä sovelluttuna monistoon .	18
4.4 Yhteen veto menestyneistä kilpailutöistä	20
5 Johtopäätökset	20
Lähteet	23

1 Johdanto

Tämä kandidaatintyö käsittelee eleentunnistusta Kinect-syvyyskameran avulla. Työn tarkoitus on tutustua erilaisiin eleentunnistusmenetelmiin ja erityisesti Chalearn Gesture Challenge -kilpailun kilpailutöihin.

Kuvaa ja videokuvaa on tutkittu paljon, mutta eleentunnistus on edelleen suuri haaste. Ihmisen eleet ovat monimutkaisia ja niiden esitystapa vaihtelee esiintyjästä ja tilanteesta riippuen. Eleentunnistuksella on kuitenkin monia käyttötarkoituksia esimerkiksi erilaisissa elekäyttöliittymissä. Toistaiseksi eleentunnistusmenetelmät eivät ole olleet riittävän luotettavia ja nopeita, jotta niitä olisi voitu laajasti hyödyntää kuluttajasovelluksissa.

Kehittynyt tekniikka kuten Microsoftin Kinect-sensori ja kehittynyt laskentateho tuovat alalle uusia mahdollisuuksia. Kinect-sensori on Microsoftin kehittämä 3D-kamera, joka tarjoaa 3D-videokuvaa eli tavallisen värikuvan lisäksi Kinect-kamera antaa infrapunakameralla mitattua syvyyskuvaa. 3D-videokuvan avulla eleitä voidaan tunnistaa 2D-videokuvaa luotettavammin. 3D-kuva ei ole kuitenkaan vielä toistaiseksi radikaalisti kehittänyt tai muuttanut olemassa olevia eleentunnistusmenetelmiä.

Lisätäkseen kiinnostusta 3D-kuvaan järjestettiin ChaLearn Gesture Challenge -eleentunnistuskilpailu, jossa kilpailijat kehittivät Kinect-sensorin datalle suunnattuja eleentunnistusmenetelmiä. Tämä kandidaatintyö tutustuu kilpailutöihin ja kartoittaa niiden avulla alan uusinta tutkimusta. Kilpailu on hyvä tutkimuskohde, sillä sen avulla voidaan puolueettomasti vertailla erilaisia menetelmiä. Eleentunnistukselle on tyypillistä, että menetelmät oppivat liiankin hyvin opetusdatajoukkoon, eivätkä ole enää yleistettävissä muille datajoukoille. Jotta saadaan vertailtavissa olevia tuloksia, on eri menetelmiä testattava samalla ja mielellään kokonaan uudella datajoukolla.

ChaLearn Gesture Challenge -kilpailussa jaettiin Kinect-sensorilla kuvattuja näytteitä erilaisista eleistä. Jokaisesta eleestä annettiin yksi näyte, koska kilpailijoita haluttiin kannustaa kehittämään yhdestä eleestä oppimiseen sopivia menetelmiä (One Shot Learning). Kilpailutöiden menetelmät olivat pääasiallisesti sellaisia, että ne soveltuisivat myös tavalliselle 2D-videokuvalle. Menetelmät yhdistelivät tunnettuja menetelmiä kuvan-, videon- ja äänentunnistuksesta.

Luvussa kaksi esitellään tarkemmin eleentunnistusongelmaa ja 3D-videokuvaa. Luvussa kolme kerrotaan ChaLearn Gesture Challenge -kilpailusta ja luodaan yleiskatsaus kilpai-

lutöihin. Luvussa neljä esitellään tarkemmin kolme kilpailutöistä.

Työ pyrkii kartoittamaan minkälaisia keinoja 3D-videokuvan tunnistuksessa voidaan käyttää ja mitä uutta 3D-kuva tuo verrattuna 2D-kuvaan. Työssä esitellään jonkin verran hahmontunnistuksen käsitteitä ja käytäntöjä, mutta pääasiallisesti lukijan oletetaan tuntevan hahmontunnistuksen peruskäsitteet. Työ ei ota kantaa menetelmien tekniseen toteutukseen, vaan keskittyy teorian kuvaamiseen. Työssä ei myöskään keskitytä Kinect-kameran teknisiin ominaisuuksiin, vaan kameraa esitellään ainoastaan ongelman ymmärtämisen kannalta välttämätön määrä.

2 Eleentunnistus videokuvalta

2.1 Eleentunnistus ongelmana

Eleentunnistuksella tarkoitetaan tässä työssä ihmisen suorittaman eleen tunnistamista videokuvalta. Eleitä voisivat olla esimerkiksi viittomakielen eleet tai yksinkertaiset toiminnot kuten istuminen. Eleentunnistus on haastava ongelma. Ihmisen eleet ovat monimutkaisia ja videokuvalla on paljon muuttujia kuten valaistus, tila tai kohteen etäisyys kamerasta (Wang et al., 2003). Luokan sisällä on paljon vaihtelua eli sama ele näyttää erilaiselta videonäytteestä riippuen. Yhtenä haasteena on ollutkin riittävän monipuolisen opetus- ja testitietokannan kerääminen. (Laptev et al., 2008) Microsoftin Kinect-sensorin tapaisten syvyyskameroiden avulla haasteisiin voidaan kuitenkin vastata entistä tehokkaammin (Guyon et al., 2012b).

Eleentunnistus on hyvä erottaa asennontunnistus(Pose Estimation)-ongelmasta. Asennontunnistuksessa pyritään tunnistamaan ihmisen asento videolla yhdessä pysäytyskuvassa käyttämättä lainkaan ajallista tietoa. Tunnistuksessa pyritään usein tunnistamaan ihmishahmon ruumiinosat esimerkiksi nivelet, joiden pohjalta arvioidaan asento. Ongelmana asennontunnistus on tietyssä mielessä helpompi kuin eleentunnistus, sillä hahmontunnistus kuvalta on yksinkertaisempaa kuin videokuvalta ja sitä on tutkittu enemmän. Yksittäisiä asentoja voidaan käyttää tunnistamaan kokonainen ele, joskin se on laskennallisesti raskasta. (Shotton et al., 2011)

Kiinnostus eleentunnistusta kohtaan on lisääntynyt viime vuosina sen monien käyttötarjoitusten vuoksi. Eleentunnistusta voidaan käyttää monenlaisissa elekäyttöliittymissä. Yksittäisiä eleitä voidaan käyttää esimerkiksi kodinkoneiden ohjailuun. (Wang et al., 2003) Toisaalta eleentunnistusta voidaan käyttää hyödyksi tunnistamaan erilaisia vaara-

tilanteita. Esimerkiksi potilaan tilaa voidaan seurata eleentunnistuskameralla mahdollisten poikkeavien eleiden varalta. (Guyon et al., 2012a)

Videokuvan tunnistuksessa voidaan hyödyntää perinteisiä hahmontunnistusmenetelmiä. Monet menetelmistä ovat kuitenkin laskennallisesti liian raskaita reaaliaikaiseen videokuvan tunnistukseen, jota vaaditaan elekäyttöliittymissä. (Wang et al., 2003) Monet hahmontunnistusmenetelmät vaativat myös paljon opetusdataa. Kuluttajille suunnatuissa sovelluksissa olisi toivottavaa, että uuden eleen voi opettaa muutaman testinäytteen perusteella (Wang et al., 2003). Eleentunnistusmenetelmien on kyettävä vastaamaan näihin haasteisiin.

Eleentunnistuksessa, kuten hahmontunnistuksessa yleensä, korkeimpana tavoitteena on jäljitellä ihmisen toimintamalleja. Ihmisen kyky tunnistaa ja oppia hahmoja on erinomainen. Ihminen kykenee oppimaan eleet yhden opetusnäytteen perusteella ja tunnistaa eleet tehokkaasti ulkoisista muuttujista riippumatta. Käytännössä huimaa vauhtia kehittynyt tekniikka on kuitenkin viime aikoina ajanut tutkimuksen ohi ja monet menetelmät on kehitetty nopeasti lähinnä vastaamaan käytännön tarpeisiin. Samalla ihmisen jäljittely-näkökulma on unohdettu. (Guyon et al., 2012a)

2.2 3D-videokuva

Kinect-sensori on Microsoftin kehittämä kaupallinen 3D-kamera. Se on tarkoitettu Microsoftin Xbox-pelikonsolin lisäosaksi. Kamera kehitettiin ensisijaisesti viihdekäyttöön parantamaan Xbox-pelien käyttökokemusta. Microsoft on kuitenkin avannut Kinectille ohjelmointirajapintoja, joiden avulla Kinect-kameralle on kehitetty lukuisia alkuperäisestä käyttötarkoituksesta irrallisia sovelluksia. (Microsoft, 2013)

Tavallisen värikuvan lisäksi Kinect-sensori tarjoaa syvyyskuvaa kohteesta. Syvyyskuva kertoo kohteen etäisyyden kamerasta ja luo näin kolmiulotteista videokuvaa. Microsoft tarjoaa Kinectille myös ohjelmistokehitystyökaluja, jotka sisältävät erilaisia hahmontunnistustyökaluja. Niiden avulla kehittäjä saa käyttöönsä esimerkiksi ranganseurauksen eli tiedon ihmishahmon asennoista videokuvan eri hetkillä. (Microsoft, 2013)

Myöhemmin esiteltävässä ChaLearn Gesture Challenge -kilpailussa kilpailijat eivät kuitenkaan hyödyntäneet Microsoftin tarjoamia valmiita hahmontunnistustyökaluja, vaan kilpailun tarkoitus oli kehittää omia menetelmiä.

Eleentunnistuksen näkökulmasta syvyyskuvalla on monia etuja verrattuna värikuvaan. Syvyyskuva on yksiväristä eli siitä on riisuttu erilaiset värit ja tekstuurit, jotka usein

aiheuttavat ongelmia värikuvan tunnistamisessa. Syvyyskuvan värisävyt on pakotettu tietylle asteikolle, mikä helpottaa kuvien vertailtavuutta. (Shotton et al., 2011) Hahmo on helposti erotettavissa taustastaan ja eleet, jotka eroavat toisistaan ainoastaan syvyys-suuntaisen liikkeen perusteella, on mahdollista erottaa huomattavasti luotettavammin kuin pelkän värikuvan perusteella.

Kuvassa 1 on esimerkki Kinectin värikuvasta ja syvyyskuvasta. Kuvat ovat samasta tilanteesta. Syvyyskuvasta näkee hyvin syvyyskameran hyödyt. Hahmo on helposti erotettavissa taustasta ja hahmon käsi, joka on vartalon edessä voidaan helposti erottaa omaksi raajakseen.

Kuva 1: Esimerkki Kinectin syvyyskuvasta (vasemmalla) ja värikuvasta (oikealla). (Latotzky, 2011)

2.3 Eleentunnistus video- ja 3D-videokuvalta

Eleentunnistus videokuvalta noudattaa tavallisia hahmontunnistuksen vaiheita: esikäsitely, piirrevalinta ja luokittelu. Eleentunnistuksen erityishaasteet on huomioitava erityisesti piirrevalinnassa. 3D-videokuva tuo oman lisänsä, mutta se ei merkittävästi muuta työvaiheita. Eleentunnistus on hahmontunnistuksen termin luokitusongelma eli mahdolliset luokat tunnetaan ennalta. (Guyon et al., 2012b)

Esikäsitelyvaiheessa videokuvalta poistetaan häiriötä, jotka voisivat haitata eleentunnistusta. Näitä voivat olla esimerkiksi kuvassa esiintyvät ylimääräiset objektit tai videokuvan virheet kuten kohina. Kuvaa voidaan myös pienentää tai pakata laskennan nopeuttamiseksi. Esikäsitelyssä pyritään usein myös erottamaan ihmishahmo taustasta. Tämä on haastavaa, sillä ihmishahmo ei välttämättä erotu esimerkiksi väritykseltään taustasta.

Kinectin syvyyskameran avulla taustan irrotus onnistuu kuitenkin luotettavammin kuin pelkän värikuvan avulla. Ihmishahmon erottaminen taustasta helpottaa tunnistusta, sillä tällöin ihminen ei sekoitu taustaansa tai mitään taustassa olevaa esinettä ei erehdytä pitämään ihmisen osana. Esikäsittelyssä voidaan suorittaa myös jonkinlaista ajallista jakoa tai tiivistystä. Videokuvaa voidaan esimerkiksi jakaa ajallisiin jaksoihin perustuen videokuvan samankaltaisuuteen. Ajallisen jaon tarkoitus on auttaa hahmottamaan kuvalla tapahtuvaa liikesarjaa ja helpottaa tunnistusta. (Guyon et al., 2012b)

Hahmontunnistuksessa ratkaiseva vaihe on usein oikeiden piirteiden valinta eli piirreirrotus. Videokuvasta voidaan valita piirteeksi esimerkiksi tietyn suuntainen liike ajan funktiona. Liike näkyy peräkkäisten pysäytyskuvien välisenä erona. Tutkimalla liikettä videokuvat voidaan tiivistää liikekuviin, joita voidaan luokitella yksinkertaisilla luokittelualgoritmeilla. Videokuvaa voidaan tarkastella myös yksittäisten pysäytyskuvien kautta. Tällöin voidaan hyödyntää valokuvien tunnistuksessa käytettyjä menetelmiä. Pysäytyskuvista voidaan arvioida kontrastivaihteluita ja sitä kautta hahmottaa viivoja tai muotoja kuvassa. (Guyon et al., 2012b)

Tunnistusvaiheessa näytteitä verrataan opetusdatan kuvaamiin luokkiin. Tunnistusmenetelmä riippuu valituista piirteistä. Jos videokuvaa käsitellään kokonaisuutena esimerkiksi liikekuvan avulla, kuvia voidaan luokitella yksinkertaisilla luokittelualgoritmeilla. Näitä voisivat olla esimerkiksi k-lähimmän naapurin luokitin. Jos videokuva esitetään yksittäisillä pysäytyskuvilla on tunnistuksessa huomioitava videon aikaulottuvuus. On käytettävä rakenteellista mallia, jonka avulla voidaan tarkastella piirteen arvoa tietyllä ajanhetkellä. Tähän tarkoitukseen on erilaisia graafisia malleja, joita esitellään tarkemmin luvussa kolme. (Guyon et al., 2012b)

Luokittelun jälkeen menetelmälle lasketaan virheprosentti. Virheprosentti lasketaan testidatan avulla. Testidatassa on opetusdatan tavoin annettu näytteiden oikeat luokat, jolloin on mahdollista laskea, kuinka suuri prosentti näytteistä on luokiteltu oikeisiin luokkiin. Menetelmää voidaan kehittää edelleen kokeilemalla erilaisia opetusdatajoukkoja ja valitsemalla joukko, joka tuottaa pienimmän virheprosentin testidatalle. (Guyon et al., 2012b)

3 ChaLearn Gesture Challenge -kilpailu

3.1 Kilpailun esittely

ChaLearn Gesture Challenge -kilpailun tarkoituksena oli lisätä kiinnostusta etutunnistukseen syvyyskameralla. Kilpailu alkoi vuoden 2011 loppuilla ja se päättyi loppuvuonna 2012. Kilpailuun osallistui ensimmäisellä kierroksella 50 ryhmää, pääasiallisesti yliopistojen tutkimusryhmiä. Kinect-sensorin kehittäjä Microsoft lahjoitti palkinnot kilpailuun. Kilpailussa tarjottiin tietokanta, joka sisälsi 50 000 Kinect-sensorilla kuvattua videonäytettä. Videonäytteet sisälsivät yksittäisiä eleitä, esimerkiksi viittomia tai poliisin käsimerkkejä. Kilpailijoiden tarkoitus oli kehittää eleentunnistusmenetelmä, jonka avulla eleet opitaan yhdestä opetusnäytteestä. Eleitä oli jaettu kategorioihin käyttötilanteen mukaan. Esimerkiksi poliisin käsimerkit olivat yksi kategoria. (Guyon et al., 2012b)

Annetuilla videonäytteillä esiintyi aina yksi ihminen kerrallaan suorittamassa tiettyä eleitä. Kuva rajattiin yläruumiiseen ja eleet tehtiin pääasiallisesti käsillä. Liikkeet lopetettiin ja aloitettiin aina samasta lepoasennosta. Videonäytteet sisälsivät syvyyskamerakuvan sekä värikuvan, mutta eivät ranganseurausta tai muuta valmista hahmontunnistustietoa. Haasteita toivat vaihtelevat taustat ja valaistukset videokuvalla. (Guyon et al., 2012b)

Kilpailijoille jaettiin kolme datajoukkoa: opetusdata, validointidata ja lopullinen arviointidata. Opetusdatan näytteille tarjottiin oikeat luokat, joiden avulla järjestelmän opetus onnistui. Sekä validointidatassa, että lopullisessa arviointidatassa jokaisesta eleestä annettiin ainoastaan yksi opetusnäyte eli näyte, jolle oli paljastettu oikea luokka. Kilpailun erityishaasteena olikin yhdestä otoksesta oppiminen (One Shot -learning). Tarkoituksena oli kehittää järjestelmä, joka oppii tunnistamaan eleet mahdollisimman pienestä määrästä opetusdataa. Kilpailijoiden odotettiin soveltavan tässä siirtovaikutusoppimista (Transfer learning). (Guyon et al., 2012b)

Siirtovaikutuksen ajatus on, että aiemmin opittuja tietoja hyödynnetään seuraavassa oppimistehtävässä. Tässä jäljitellään ihmisen oppimiskykyä. Ihminen oppii nopeasti tunnistamaan uusia hahmoja, jos hänellä on kokemusta vastaavista tehtävistä. Siirtovaikutuksessa tietoja siirretään edellisestä oppimisprosessista uuteen oppimistehtävään. Siirretyt tiedot saattavat olla esimerkiksi aiemmassa opetustehtävässä valitut piirteet tai jopa yksittäisiä datanäytteitä. (Pan ja Yang, 2010)

Järjestelmä, jonka avulla kilpailijat pystyivät testaamaan menetelmäänsä validointidataa vastaan, oli auki koko kehitysjakson ajan. Varsinainen testidata, joilla kilpailutöitä arvos-

teltiin paljastettiin vasta kilpailun lopuksi. Kilpailijoilla oli muutama päivä aika testata menetelmäänsä lopullista testidataa vastaan. Testidata sisälsi eri eleitä kuin opetusdata, mutta samoista kategorioista. Kilpailijoiden oli siis opetettava menetelmänsä uudelleen lopullisen testidatan avulla. Kilpailijoita pyydettiin lopuksi palauttamaan lista, joka sisälsi oikeat luokat testidatalle esitettynä merkkijonona. Lopullinen virheprosentti saatiin laskemalla Levensteinin etäisyys oikeita luokkia kuvaavan merkkijonon ja kilpailijoiden antaman vastausmerkkijonon välillä. (Guyon et al., 2012b)

3.2 Katsaus kilpailutöihin

3.2.1 Ensimmäinen kierros

Kilpailijoiden metodeja selvitettiin ensimmäisen kierroksen jälkeen lyhyellä kyselyllä, johon vastasi 20 ryhmää 22 parhaan ryhmän joukosta. Ryhmiltä kysyttiin muun muassa minkälaista esikäsittelyä he olivat tehneet videokuvalle, minkälaista tunnistusmenetelmää tai mitä piirteitä oli käytetty ja mikä oli heidän menetelmänsä suoritus aika. Kyselyn tarkoituksena oli saada yleiskatsaus kilpailutöihin, sillä monet kilpailijat eivät halunneet julkaista yksityiskohtaista kuvausta menetelmästään kilpailun ollessa vielä kesken. (Guyon et al., 2012b).

Vastauksista kävi ilmi, että lähes kaikki ryhmät tekivät jonkinlaista kuvan esikäsittelyä. Videokuvasta poistettiin häiriötä, asiaankuulumattomia kohteita tai ihmishahmon tausta. Huomioitavaa on kuitenkin, että jotkin hyvin menestyneistä ryhmistä eivät tehneet minkäänlaista esikäsittelyä kuvalle. (Guyon et al., 2012b)

Suurin osa osallistujista käytti piirteinä HOG/HOF-piirteitä (Histogram of oriented Gradients/ Histogram of Flow), SIFT/STIP-piirteitä (Scale Invariant Feature Transformation/Space-time interest points), kulmien tai nurkkien tunnistusta tai kehitti omia, tälle datalle soveltuvia piirteitä. (Guyon et al., 2012b)

Käytetyt piirteet perustuvat pääosin kuvan värityksen intensiteettivaihteluun. Esimerkiksi HOG-piirteet kuvaavat kuvan intensiteettivaihtelun gradienttien suuntaa. Kuva jaetaan pieniin alueisiin, soluihin, joissa tarkastellaan alueen värityksen intensiteettivaihtelua. Soluille lasketaan intensiteettivaihtelun gradienttien suuntien histogrammi. Ajatuksena on päätellä, minkä suuntaisia viivoja tai nurkkia alueelta voidaan erottaa. (Dalal ja Triggs, 2005) Histogrammit kertovat kuvassa esiintyvistä muodoista, eivätkä ne ole riippuvaisia hahmon sijainnista kuvassa tai kuvan yleisestä värimaailmasta. HOG-piirteet soveltuvatkin hyvin tämänkaltaiseen hahmontunnistusongelmaan, jossa kohteen sijainti ja väritys

voivat vaihdella kuvalla. HOF-piirteet toimivat samoin kuin HOG-piirteet, paitsi kuvien sijaan ne tutkivat liikettä, optista virtaa, videolla (Pers et al., 2010).

SIFT-piirteet toimivat HOG-piirteitä hienostuneemmin valiten kuvista tärkeät pisteet. Tärkeät pisteet valitaan niin, että ne ovat riippumattomia kuvan muutoksista kuten kiertämisestä tai skaalauksesta. Esimerkiksi kuvassa, jossa näkyy ovi, tärkeitä pisteitä voisivat olla oven kulmat. Vaikka kuvaa kierrettäisiin tai sen kokoa muutettaisiin, tärkeät pisteet eli kulmat voidaan löytää kuvasta. Pisteiden valinnassa hyödynnetään värityksen intensiteettivaihtelua ja tilastollisia menetelmiä. (Lowe, 1999) STIP-piirteet perustuvat samankaltaiseen menetelmään (Laptev ja Lindeberg, 2003).

Piirteitä voidaan tutkia syvyys- ja värikuvasta. Syvyyskuvan etu verrattuna värikuvaan on, että siinä ei esiinny värejä tai tekstuureja, jotka häiritsisivät hahmon erottumista tai videoiden vertailua. Suurin osa kilpailijoista käyttikin töissään pelkkää syvyyskuvaa. Osa käytti sekä väri- että syvyyskuvaa. Mielenkiintoista on, että ensimmäisen kierroksen toisen sijan voittaja käytti työssään pelkkää värikuva. Kaikki kilpailijat käyttivät jonkinlaista piirteiden tiivistystä tai kuvausta toiseen lineaariavaruuteen. (Guyon et al., 2012b)

Ajallisen rakenteen mallintamiseen käytettiin erilaisia graafisia malleja kuten Markovin piilomuuttujaa ja Conditional Random Fields -menetelmää. Kaikki tunnistustusmenetelmät eivät kuitenkaan huomioineet videon ajallista rakennetta. (Guyon et al., 2012b)

Markovin muuttuja kuvaa havainnon sarjana tiloja eli tässä tapauksessa videon sarjana pysäytyskuvia. Tilat esitetään sopivien piirteiden avulla eli esimerkiksi kuvat voidaan esittää HOG/HOF-piirteiden avulla. Menetelmä kertoo kuinka todennäköisesti annettu havainto kuuluu tiettyyn luokkaan. Ajatuksena on, että annetun havainnon luokka on tuntematon, mutta se voidaan löytää sen etsimällä todennäköisin luokka. Luokat saadaan opetusdatasta.

Luokkien tiheysfunktio lasketaan suurimman todennäköisyyden (Most Likelihood) -menetelmällä. Kyseessä on Bayesilainen menetelmä eli jakauma tunnetaan, mutta ei parametreja. Parametrien arvot optimoidaan niin, että todennäköisyys opetusliikkeelle kuulua kuvaamaansa luokkaan on mahdollisimman suuri. Luokan tiheysfunktion avulla voidaan laskea kuinka todennäköisesti tietty tilasarja esiintyy tässä luokassa. Luokassa on kuitenkin useita mahdollisia tilasarjoja. Todennäköisyys annetulle havainnolle $O = O_1, O_2 \dots O_n$

kuulua luokkaan λ saadaan siis seuraavasti:

$$P(O, Q|\lambda) = \sum_{all Q} P(O|Q, \lambda)P(Q|\lambda) \quad (1)$$

jossa $Q = Q_1, Q_2 \dots Q_n$ eli Q on määrätyn mittainen tilasarja. Todennäköisyys havainnolle O esittää tiettyä tilasarjaa Q kerrotaan todennäköisyydellä $P(Q|\lambda)$ eli todennäköisyydellä tilasarjalle Q esiintyvä luokassa λ . Lopuksi summataan yhteen todennäköisyydet sarjalle O kuulua luokkaan λ kaikilla tilasarjoilla Q . Näin saadaan lopullinen todennäköisyys havainnolle O kuulua luokkaan λ . On huomioitava, että menetelmä vaatii kaikkien näytteiden olevan samanpituisia eli koostuvan tietystä ennalta määrätystä määrästä ti-loja. Tämä saattaa asettaa rajoituksia menetelmän sovelluksissa. (Rabiner, 1989)

Conditional Random Fields -menetelmä perustuu samankaltaiseen intuitioon. (He et al., 2004) Lähtökohta molemmissa on, että yksittäisen datapisteen sijaan luokitellaan datajoukkoja, joilla on sisäinen, tässä ajallinen, rakenne. Kilpailutoissa, joissa ei käytetty ajallisen rakenteen mallintamista, luokittelussa käytettiin k -lähimmän naapurin luokitinta tai muita yksinkertaisia luokittelumenetelmiä.

Kilpailun järjestäjien odottamaa metodia, siirtovaikutusta käytettiin vähäisesti, eikä kukaan menestyneistä kilpailijoista käyttänyt sitä. Kilpailun varsinainen haaste, yhdestä eleestä oppiminen, jäi siis vähemmälle huomiolle. (Guyon et al., 2012b)

Kahdeksan menestyneintä työtä esitellään taulukossa 1. Taulukosta huomataan, että parhaiten menestyneiden töiden joukossa suurin osa käytti tunnistuksessa menetelmää, joka huomioi videon ajallisen rakenteen. Tällöin videokuvasta valitaan piirteet, joiden muutosta seurataan ajan funktiona. Poikkeuksen tekevät ryhmät Zonga ja Xiaozhuwudi, joiden menetelmä perustuu videon käsittelyyn erilaisten liikekuvien avulla. (Guyon et al., 2012b)

Luvussa neljä esitellään kolme menestyneistä töistä tarkemmin. Työt ovat eräitä esimerkkejä toimivista ratkaisuksista. Ne on valittu tähän, koska ne edustavat erilaisia näkökulmia ongelmaan. Valintamahdollisuuksia rajoitti se, että kaikki kilpailijat eivät olleet vielä julkaisseet menetelmäänsä tämän työn kirjoittamisen aikana. Kolmesta valitusta työstä yksi, Immortals edustaa kilpailun yleislinjaa ja kaksi muuta valittua työtä, Zonga ja Xiaozhuwudi ovat esimerkkeinä omaperäisemmistä menetelmistä.

Taulukko 1: ChaLearn Gesture Challenge -kilpailun kahdeksan parhaiten sijoittunutta ryhmää

Ryhmän nimi	Menetelmä
Alfnie	Motion Signature analyses
Pennect	Markovin piilomallin tapainen menetelmä ja HOG/HOF-piirteet.
One Million Monkeys	Markovin piilomalli ja kulmien tunnistus
Immortals	Markovin piilomalli ja HOG/HOF-piirteet
Zonga	Pienimmänneliösumman menetelmä ja HOSVD -menetelmä
Balazs Godeny	Thumbnail Dynamic Time Warping” (DTW) ja HOG/HOF-piirteet sekä kulmien tunnistus.
SkyNet	Dynamic Time Warping(DTW) ja kulmien tunnistus
Xiaozhuwudi	MHI-kuva johon on lisätty GEI- ja INV-kuvat

3.2.2 Toinen kierros

Kilpailun toinen kierros toteutettiin samoilla järjestelyillä kuin ensimmäinen. Koska kierros loppui vasta tämän kandidaatintyön kirjoittamisen aikoihin, on se jätetty työssä vähemmälle tarkastelulle.

Toisen kierroksen jälkeen kilpailijoiden metodeja selvitettiin kyselyllä samoin kuin ensimmäisen kierroksen jälkeen. Kyselyyn vastasi 28 ryhmää. Vastausten perusteella toisella kierroksella menestyneet menetelmät olivat hyvin samantapaisia kuin ensimmäisen kierroksen menestyneet menetelmät. HOG/HOG-piirteet sekä muut kuvan intensiteettivaihteluihin perustuvat piirteet yhdistettynä Markovin piilomuuttuun tai muuhun vastaavaan malliin olivat suosituin menetelmä. (Guyon et al., 2012a)

Molemmilla kierroksilla oli sama voittaja, ryhmä Alfnie. Voittajaryhmä väittää työnsä matkivan ihmisen hahmontunnistuskäytön. Työtä ei ole kuitenkaan vielä tämän kandidaatintyön kirjoittamisen aikaan julkaistu, joten siihen ei päästä tutustumaan tarkemmin. Työ perustuu ryhmän ilmoituksen mukaan jonkinlaiseen mukautettuun Markovin piilo-

muuttujaan. Mielenkiintoista on, että huolimatta hyvästä sijoituksestaan menetelmä oli myös yksi kilpailun nopeimmista. (Guyon et al., 2012a)

Toisen sijan voittaja toisella kierroksella, ryhmä Turtle Tamers, käytti samankaltaista menetelmää kuin ensimmäisen kierroksen toisen sijan voittaja, ryhmä Pennect. Molemmat ryhmät käyttivät HOG/HOF-piirteitä sekä Markovin piilomuuttujaa. Kolmannen sijan saavuttanut ryhmä Joewan sen sijaan käytti hyvin erilaista menetelmää. Ryhmä käytti Bag of MOSIFT - piirteitä yhdistettynä lähimmän naapurin luokittimeen. (Guyon et al., 2012a) Bag of MOSIFT -piirteet on kustoimoitu versio yleisestä Bag of features -menetelmästä. Bag of features -menetelmät kuvaavat tietyn piirteen avulla kuinka usein tietty arvo esiintyy näytteessä. Ne mittaavat siis ainoastaan kuinka usein tietty arvo esiintyy näytteessä ja hajottavat näin näytteen sisäisen rakenteen (Nowak et al., 2006).

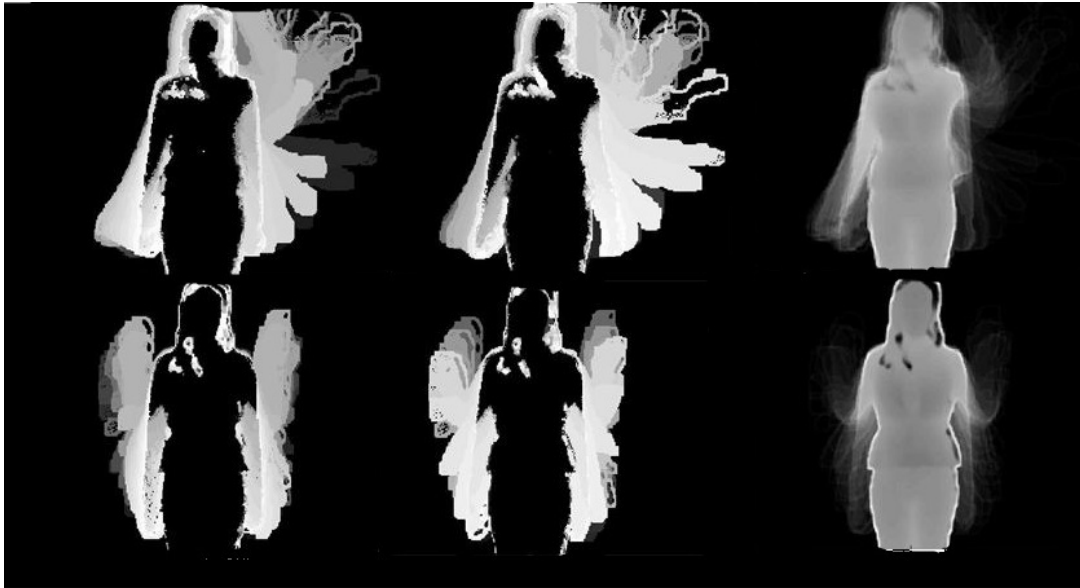
Varsinaisen validoinnin lisäksi kilpailutöille suoritettiin palautuksen jälkeen vielä yksi testaus. Tässä testauksessa tutkittiin kuinka hyvin kilpailijoiden menetelmät tunnistivat eleen, jos videokuvaa oli tietoisesti käännetty hieman. Oikeissa sovelluksissa on tärkeää, että ele pystytään tunnistamaan, vaikka se eroaisi hieman alkuperäisestä näytteestä esimerkiksi kuvakulmaltaan. Tässäkin testissä voittajaryhmä pärjasi hyvin, kun taas esimerkiksi kaksi seuraavaa ryhmää pärjäsit manipuloidulla datalla huomattavasti huonommin kuin varsinaisella kilpailudatalla. Tämä lisää ennestään mielenkiintoa voittajatyötä kohtaan. (Guyon et al., 2012a)

4 Katsaus menestyneisiin kilpailutöihin

4.1 Xiaozhuwudi ja laajennettu MHI-menetelmä

Ryhmä Xiaozhuwudi lähti liikkeelle MHI eli Motion History Image -menetelmästä (Wu et al., 2012). MHI tutkii liikkeen määrää videokuvalla. Videopätkä tiivistetään yhteen liikekuvaan, joka kuvaa liikkeen viimeaikaisuutta. Kohdat, joissa videokuvalla on ollut liikettä esitetään harmaasävyillä. Mitä viimeaikaisempaa liike on ollut sitä valkoisempana se näkyy kuvassa. Liikkumattomat alueet näkyvät täysin mustana. Videokuvalta tutkitaan siis vain liikettä, eikä pyritä esimerkiksi tunnistamaan kuvalla olevia kohteita tai ihmiskehon osia. Tämä menetelmä matkii ihmisen tapaa tunnistaa eleitä. Ihminen tunnistaa erittäin hyvin inhimilliset eleet sumealtakin videokuvasta vaikka ei yksittäisestä pysäytyskuvasta tunnistaisi edes ihmishahmoa. (Bobick ja Davis, 2001)

Xiaozhuwudi-ryhmä tunnistaa MHI-kuvassa kuitenkin ongelmia. MHI-kuvan avulla on

Kuva 2: Kuvassa vasemmalta oikealle MHI, INV ja MEI. (Wu et al., 2012)

vaikeaa tunnistaa eleitä, jotka sisältävät toistuvaa liikkeitä, esimerkiksi vilkutusta. Liikkeen toistuessa MHI-kuva muuttuu helposti sekavaksi ja on vaikea erottaa tarkkaa liikerataa. Xiaozhuwudi ehdottaakin MHI-kuvan laajentamista INV(Inverse)- ja GEI(Gait Energy Image)-kuvilla. INV-kuva on MHI-kuvalla käänteinen kuva. INV-kuvassa katsotaan videokuvaa alusta loppuun päin. Mitä aikaisemmin liike esiintyy videolla sitä vaalearnana se näytetään kuvassa. INV:n avulla saadaan kuvaus videon alkutilanteesta, mikä täydentää MHI kuvaa. GEI-kuva esittää liikkeen määrää keskimäärin koko videon aikana. Siinä summataan koko videon liike yhdelle kuvalle ja jaetaan lopuksi koko aikavälille. GEI muistuttaa MEI:tä (Motion Energy Image), jossa myös lasketaan liikkeelle summa. Voidaan ajatella, että siinä missä MHI- ja INV-kuvat kuvaavat liikettä, MEI- ja GEI-kuvat mittaavat energiaa, joka on kulunut liikkeeseen. GEI-kuvan avulla liikkeestä saadaan hyvä kokonaiskuva ja se on hyödyllinen etenkin toistuvan liikkeen tunnistuksessa. (Wu et al., 2012)

Kuvassa 2 on esitetty kahdelle liikkeelle MHI-, INV- ja GEI-kuvat. Kuvat havainnollistavat hyvin miten INV- ja GEI-kuvat täydentävät MHI-kuvaa. Pelkän MHI-kuvan perusteella on vaikea erottaa liikkeitä toisistaan. INV- ja GEI-kuvien avulla liikkeet erottuvat kuitenkin selkeämmin.

Datan esikäsittelyssä Xiaozhuwudi hyödynsi Kinectin syvyyskuvaa poistamalla taustan ihmishahmolta. Lisäksi esikäsittelyssä poistettiin häiriöitä. MHI, GEI ja INV -kuville suoritettiin dimensioiden vähennys. Eleiden tunnistukseen käytettiin Maximum Correla-

tion Coefficient -luokittelijaa, joka perustuu kuvien väliseen korrelaatioon. (Wu et al., 2012)

Ryhmä väittää työnsä suoriutuvan eleentunnistusongelmasta huomattavasti nopeammin kuin muut paikalliseen tietoon perustuvat eleentunnistusmenetelmät. Lisäksi menetelmä vastaa ryhmän mukaan paremmin yhdestä eleestä oppimisen -haasteeseen kuin esimerkiksi Markovin piilomuuttujaan perustuvat menetelmät. (Wu et al., 2012)

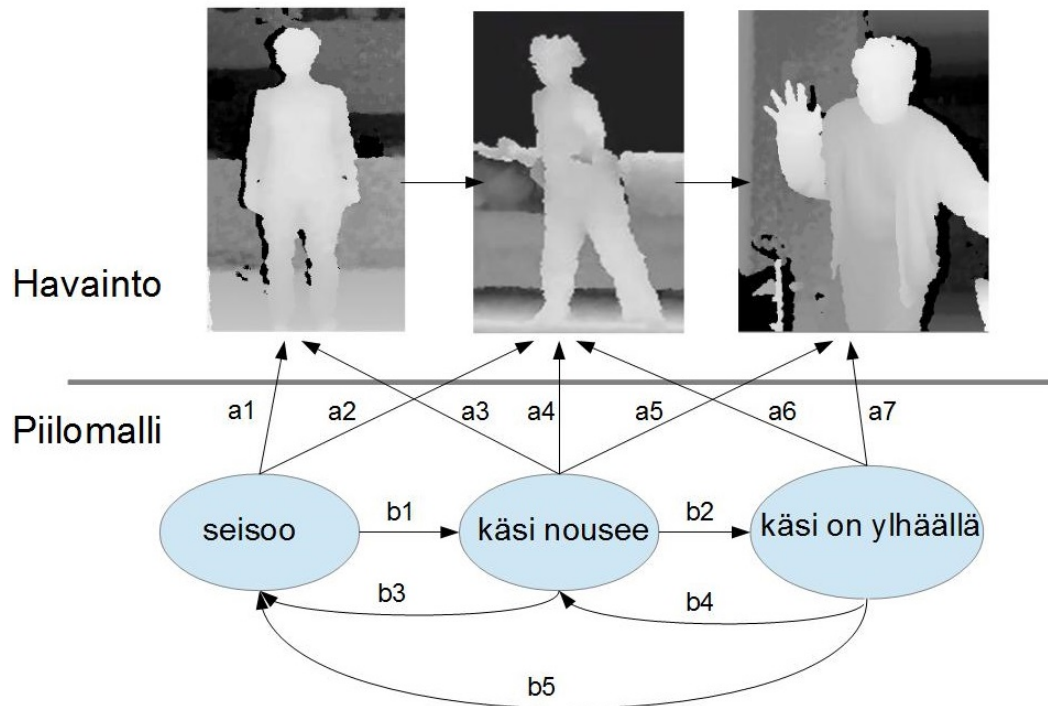
4.2 Immortals ja Markovin piilomuuttuja

Ryhmä Immortals esittää kilpailutyössään oletuksen, että ele koostuu ennen kaikkia useista yksittäisistä liikkeistä. Sen mukaan eleet tunnistetaan parhaiten käsittelemällä eletä sarjana liikkeitä. Tämä eroaa ryhmän mukaan tyypillisestä tavasta lähestyä ongelmaa. (Malgireddy et al., 2012)

Ryhmä lähti liikkeelle opetusvaiheessa yksittäisistä liikkeistä. Yksittäisille liikkeille luodaan allekirjoitus eli malli, jonka avulla ne voidaan tunnistaa. Allekirjoituksen luominen on monivaiheinen operaatio. Ensin kuvista poimitaan niin sanotut tärkeät pisteet eli pisteet joilla on merkitystä liikkeen tunnistamisen kannalta. Tässä Immortals hyödynsi Kinectin syvyyskuvaa. Immortals arvioi, että ne kohdat kuvasta, joissa on tapahtunut syvyysmuutosta muutosta syvyyskameran kuvassa ovat kyseisen videon pysäytyskuvan tärkeitä pisteitä. Tärkeille pisteille lasketaan HOG(Histogram of Oriented Gradients)- ja HOF(Histogram of Flow)-histogrammit. Tämän jälkeen kaikkien kuvien kaikki histogrammit ryhmitellään tavallisen ryhmittelyalgoritmin avulla. Histogrammeja kutsutaan ryhmittelyn jälkeen ”visuaalisiksi sanoiksi”. Yhdessä ryhmässä ovat kaikki tietyn sanan esiintymät. Tarkoituksena on tutkia visuaalisten sanojen esiintymistä yhdessä ja muodostaa niistä aihepiirejä. Yksittäistä pysäytyskuvaa voidaan kuvata sillä, mitä sanoja ja mistä aihepiireistä siinä esiintyy. (Malgireddy et al., 2012)

Liikkeelle luodaan sanojen perusteella perusteella malli, jota käytetään tunnistusvaiheessa. Mallin perustana on Markovin muuttuja eli HMM (Hidden Markov Model). Koska tutkitaan kahta piirrettä, HOG- ja HOF-piirrettä, käytetään monikanavaista Markovin piilomallia eli McHMM (Multi Channel Hidden Markov Model). HOG- ja HOF-piirteet paljastavat erilaista tietoa havainnosta ja tukevat tässä hyvin toisiaan. McHMM-mallin parametreja ovat alkutila, todennäköisyys tilojen väliselle siirtymälle sekä tilan todennäköisyys ja tilan kuvaus visuaalisten sanojen eli HOG- ja HOF-piirteiden avulla. Tilalla tarkoitetaan tässä yksittäistä pysäytyskuvaa. Malli opetetaan parametrien avulla niin, että se tunnistaa tietyn liikkeen eli tietyn sarjan pysäytyskuvia. (Malgireddy et al., 2012) Kuvassa 3 on tarkennettu vielä Markovin piilomallin toimintaa. Kuvassa on esitetty ha-

vainto ja Markovin piilomuuttujan mahdolliset tilat, sekä niiden väliset siirtymätodennäköisyydet. Tarkoitus on löytää tilasarja, joka todennäköisimmin on muodostanut tämän havainnon. Parametrit eli tilat ja todennäköisyydet on opetettu mallien perusteella.

Kuva 3: Markovin piilomuuttujan käyttö eleentunnistuksessa. Viivan yläpuolella on havainto esitetty pysäystyskuvien avulla. Viivan alla ovat mahdolliset tilat, sekä niiden väliset siirtymätodennäköisyydet b1-bn. Todennäköisyydet a1-an kuvaavat kuinka todennäköisesti tila esittää havaittua tilaa. Tarkoituksena on löytää tilasarja, joka kaikkein todennäköisimmin muodostaa havainnon. Kuvan esittämässä tilanteessa todennäköisin tilasarja olisi varmaankin: seisoo, käsi nousee, käsi on ylhäällä.

Tunnistusongelma pelkistyy lopulta kysymykseen: Mikä liikesarja kaikkien todennäköisimmin on muodostanut tämän videonäytteen? Tämän tyylinen ongelma voidaan ratkaista Viterbin algoritmilla. Tämä vaatii kuitenkin, että ele rajataan koostumaan tietystä määrästä liikkeitä. Tässä tapauksessa on määritetty, että jokainen elenäyte sisältää viisi liikettä. Viterbin algoritmi pyrkii löytämään todennäköisimmän polun eri liikkeiden välillä. Algoritmi käy videota läpi liike kerrallaan ja laskee mikä on mallien perusteella todennäköisin liike. Lopuksi saadaan liikesarja, josta videonäyte todennäköisimmän koostuu. Liikesarja liitetään tunnistusvaiheessa tiettyyn eleeseen. (Malgireddy et al., 2012) On huomiotava, että Viterbin algoritmia käytetään ryhmän menetelmässä kahdella tasolla. Menetelmän alimmalla tasolla algoritmia käytetään Markovin piilomallin kanssa

tunnistamaan yksittäinen liike pysäytyskuvien perusteella. Toisaalta Viterbin algoritmia käytetään myös ylemmällä tasolla tunnistamaan todennäköisin liikesarja liikkeiden perusteella. (Malgireddy et al., 2012)

Immortals kertoo lähestymistapansa olevan peräisin puheentunnistusmenetelmistä. Ryhmä on kokeillut menetelmää menestyksekkäästi myös muille videotietokannoilla, jotka sisälsivät pelkää värivideokuvaa. (Malgireddy et al., 2012)

4.3 Zonga ja pieninimmän neliösumman menetelmä sovellutuksessa monistoon

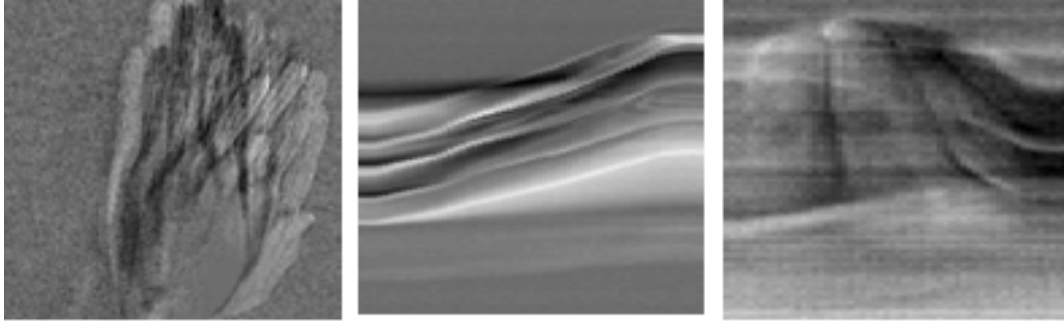
Ryhmä Zonga käyttää kehittämäänsä menetelmää, joka soveltuu yleisesti videokuvan luokitteluun. Menetelmää on hieman mukautettu eleentunnistusta varten, mutta lähtökohdiltaan se on hyvin matemaattinen eikä juuri hyödynnä perinteisiä kuvankäsittelymenetelmiä. (Lui, 2012a)

Videokuva on helppo mieltää kolmiulotteiseksi datajoukoksi. Videokuvan ulottuvuuksia ovat korkeus, leveys ja aika. Ryhmä Zonga käsittelee videokuvaa kolmiulotteisena tensorina. Tensorin ulottuvuudet vastaavat videon ulottuvuuksia. Voidaan ajatella, että yksi matriisi kuvaa yhtä pysäytyskuvaa, jolloin tensorin tuoma kolmas ulottuvuus on aikaulottuvuus. (Lui, 2012a)

Tensorin käsittely sellaisenaan on hankalaa sen suuren datamäärän vuoksi. Helpotukseen videon käsittelyä ryhmä laskee tensorille HOSVD(Higher-order singular value decomposition)-hajotelman. Hajotelma on muokattu versio singulaarihajotelmasta. Hajotelma avaa tensorin kolmeksi matriisiksi. Matriisit kuvaavat videon vaakasuoraa liikettä, pystysuoraa liikettä ja summakuvaan videon yli. (Chu et al., 2003) Tensori hajotetaan tekijöihinsä aputensorin (Core Tensor) S avulla:

$$A = S *_1 V_{appearance}^{(1)} *_2 V_{h-motion}^{(2)} *_3 V_{v-motion}^{(3)} \quad (2)$$

Jossa A on havaintomatriisi, S on aputensori ja V -matriisit ovat tensorin hajotelma. $V_{appearance}$ -matriisi on videon summa kuva ajan yli. $V_{h-motion}$ -matriisi kuvaa vaakasuuntaista liikettä videolla ja $V_{v-motion}$ -matriisi kuvaa pystysuoraa liikettä videolla. Kuvassa 4 esitetty hajotelman matriisit pikselikuvina. Kuvasta nähdään selkeästi, että matriisihajotelman tekijät esittävät liikkeen kolmena kuvana. (Lui, 2012a)

Kuva 4: Video tensori on hajotettu HOSVD-hajotelman avulla kolmeen tekijään. Vasemmalta oikealle: summakuva koko videolle, videon vaakasuuntainen liike ja videon pystysuuntainen liike. (Lui, 2012a)

Matriisihajotelman avulla video voidaan kuvata pisteenä kolmiulotteisessa monistossa (manifold). Moniston ulottuvuudet vastaavat tensorihajotelman ulottuvuuksia. Monisto säilyttää videon alkuperäisen geometrisen rakenteen Euklidista avaruutta paremmin. (Lui, 2012b) Monistokuvauksen avulla videoita voidaan käsitellä yksittäisinä pisteinä, jolloin niiden luokittelu helpottuu. Monistojen käyttö videonkuvan kanssa ei ole uusi asia eleentunnistuksessa. Ryhmä Zonga kuitenkin yhdistää monistokuvaukseen pienimmän neliösumman menetelmän, joka tekee ryhmän mukaan heidän lähestymistavastaan ainutlaatuisen. (Lui, 2012a)

Pienimmän neliösumman menetelmä on regressio-ongelma, eli siinä etsitään jonkinlaista suhdetta havainnon ja luokan välille. Opetusvaiheessa tunnetaan havainto ja sen luokka, joiden välille pyritään löytämään funktio. Funktiota kutsutaan regressiofunktioiksi. Tunnistusvaiheessa havaintojen luokat lasketaan regressiofunktion avulla. (Rao ja Toutenburg, 1999)

Regressio-ongelma on muotoa $y = A * \beta$, jossa y -vektori esittää pisteet tulosavaruudessa, A -matriisi on havaintomatriisi ja β -vektori on painovektori, joka kuvaa havaintomatriisin pisteet tulospisteiksi. Opetusvaiheessa pyritään löytämään painovektori, joka kuvaa havainnon mahdollisimman lähelle oikeaa luokkaa tulosavaruudessa. (Lui, 2012a) Pienimmän neliösumman menetelmässä pyritään minimoimaan luokitteluvirheen neliötä eli oikean tuloksen ja arvioidun tuloksen erotuksen neliötä (Rao ja Toutenburg, 1999). Minimoidaan siis funktiota:

$$R(\beta) = ||y - A\beta||^2 \quad (3)$$

Painovektorin avulla muodostetaan regressiofunktio, jonka avulla havainnot kuvataan samaan tulosavaruuteen. Havainnot kuvataan regressiofunktion avulla samaan tulosavaruuteen.

teen, jossa ne luokitellaan etäisyyden perusteella. Luokittelufunktio on muotoa:

$$j^* = \operatorname{argmin}_j D(Y, \psi_j(Y)) \quad (4)$$

Jossa Y on annettu havainto, j on luokka ja ψ_j on luokan j regressiofunktio. D -funktio laskee annetun havainnon ja regression välisen erotuksen. Tarkoitus on löytää luokka, joka antaa pienimmän etäisyyden.

4.4 Yhteenveto menestyneistä kilpailutöistä

Menestyneet kilpailutyöt lähestyivät ongelmaa varsin erilaisin menetelmin ja panostivat eri vaiheisiin eleentunnistuksessa.

Ryhmä Xiaozhuwudi käytti työssään laajennettua MHI-kuvaa eli tutki videolla tapahtuvaa liikettä ohittaen yksittäiset pysäytyskuvat ja videon ajallisen rakenteen. Ryhmä Zonga valitsi piirteiksi horisontaalisen ja vertikaalisen liikkeen videolla sekä kuvan ”summan”videon yli. Ryhmä Immortals sen sijaan lähti tutkimaan yksittäisiä pysäytyskuvia ja tutki kuvista muotoja HOG ja HOF -piirteiden avulla.

Tunnistusmenetelmät heijastelivat ryhmien piirrevalintoja. Xiaozhuwudi ja Zonga, jotka tiivistivät näytteet yksittäisiin kuviin käyttivät luokittelumenetelmiä, jotka perustuvat etäisyyden laskemiseen euklidissa tai sen kaltaisessa tilassa.

Immortals lähti oletuksesta, että videokuva koostuu ennen kaikkea joukosta perättäisiä yksittäisiä liikkeitä. Markovin piilomallin avulla kuvattiin liikkeiden ajallinen rakenne. Luokittelussa pyrittiin löytämään liikesarja, joka kaikkein todennäköisimmin esiintyi videolla. Ryhmän Immortals menetelmä edusti kilpailutöiden yleistä suuntausta.

Immortals sijoittui kilpailussa viidenneksi, Zonga kuudenneksi ja Xiaozhuwudi kahdeksanneksi. Parhaiten menestyneen Immortalssin menetelmä vaikuttaa raskaimmalta, mutta ilmoituksen perusteella se on vain lineaarinen suhteessa opetusnäytteiden määrään. Muut ryhmät ilmoittivat samankaltaisia lukemia.

Kaikki kolme ryhmää käyttivät sekä väri että syvyyskuvaa.

5 Johtopäätökset

Kilpailutöiden perusteella 3D-videokuvan tunnistuksessa käytetään pitkälti samoja keinoja kuin 2D-videokuvan tunnistuksessa. Kilpailutyöt eivät huomioineet 3D-kuvaa eri-

Taulukko 2: Vertailussa ryhmien Xiaozhuwudi, Immortals ja Zonga kilpailutyöt

	Xiaozhuwudi	Immortals	Zonga
Kuvan esikä-sittely	Taustan poisto, melun poisto, värimaailman tasoittaminen	Taustan poisto	Ei esikä-sittelyä
Piirreirrotus	HOG/HOF-piirteet	HOG/HOF-piirteet	HOSVD-hajotelma
Dimensioiden pienennys	Tekijöihin jako	Datan ryhmittely	Tekijöihin jako
Ajallinen ja-ko	Perustuu kuvan eroon lepotilan välillä	Viterbin jako	Perustuu kuvan eroon lepotilan välillä
Eleen esitys	Summakuva	Joukko piirteitä	Kolmiulotteinen tensori
Luokittelu	Maksimikorrelaatioon perustuva luokittelija	Markovin piilomuuttuja	Lähimmän naapurin luokittelija
Siirto-oppiminen	Kehitysdataa käytetty eleiden mallintamiseen	Ei huomioitu	Kehitysdataa käytetty eleiden mallintamiseen
Suoritus aika	Lineaarinen näytteiden määrään	Lineaarinen näytteiden määrään	Neliöllinen kuvan kokoon, Lineaarinen näytteiden määrään

tyisesti piirrevalinnassa tai tunnistusmenetelmissä tai ainakaan tätä näkökulmaa ei tuotu erityisesti esille kilpailutöiden kuvauksissa. 3D-videokuvaa hyödynnettiin esikä-sittelyvaiheessa taustan irrottamiseen (lähes kaikki kilpailutyöt) ja ainakin yhdessä työssä (Immortals) tärkeiden pisteiden valinnassa. Lähes kaikki kilpailijat toki käyttivät syvyyskuvaa, osa jopa pelkästään sitä, mutta eivät juurikaan kuvailleet miten heidän menetelmänsä olisi eronnut, jos käytössä olisi ollut pelkästään värikuva. Kuvaavaa on, että kilpailussa toiseksi tullut työ hyödynsi pelkkää värikuva.

Kilpailijoiden käyttämistä menetelmistä lähes kaikki perustuivat ajallisen rakenteen mallintamiseen Markovin piilomuuttujan tai muun vastaavan menetelmän avulla. Piirteinä käytettiin erilaisia kuvan intensiteettivaihteluun perustuvia piirteitä kuten HOG-piirteet. Erityisiä perusteluita tälle ei kuitenkaan esitetty. Kilpailussa menestyi hyvin myös muutama työ, jotka käyttivät täysin tästä poikkeavia menetelmiä.

Jatkotutkimuksen kannalta olisi mielenkiintoista selvittää kuinka hyvin kilpailutyöt pärjäisivät muulle kuin tässä kilpailussa annetulle datalle. Toisen kierroksen kilpailutöiden tuloksissa oli viitteitä siitä, että menetelmät olivat ”ylioppineet” tälle datalle.(Chalearn2) Silloin ne tuottavat hyviä tuloksia juuri tälle datalle, mutta eivät menestyisi yhtä hyvin muille datajoukoille. Esimerkiksi näytteille, jotka on esimerkiksi kuvattu kauempaa kohteesta tai jollain muulla tapaa eroavat tästä datasta.

Olisi mielenkiintoista tutustua myös voittajatyöhön, joskaan sen käyttämät menetelmät eivät pinnallisen kuvauksen perusteella juuri eronneet kilpailun yleisestä suuntauksesta.

Lähteet

- A.F. Bobick ja J.W. Davis. The recognition of human movement using temporal templates. *Pattern Analysis and Machine Intelligence, IEEE Transactions on*, 23(3):257–267, 2001. ISSN 0162-8828. doi: 10.1109/34.910878.
- Delin Chu, Lieven De Lathauwer ja Bart De Moor. A qr-type reduction for computing the svd of a general matrix product/quotient. *Numerische Mathematik*, 95:101–121, 2003. ISSN 0029-599X. doi: 10.1007/s00211-002-0431-z. URL <http://dx.doi.org/10.1007/s00211-002-0431-z>(viitattu3/2013).
- N. Dalal ja B. Triggs. Histograms of oriented gradients for human detection. *Computer Vision and Pattern Recognition, 2005. CVPR 2005. IEEE Computer Society Conference on*, osa 1, sivut 886–893 vol. 1, 2005. doi: 10.1109/CVPR.2005.177.
- I. Guyon, V. Athitsos, H. Jangyodsuk, P. Escalante ja B Hamner. Results and analysis of the chalearn gesture challenge 2012. *Results and Analysis of the ChaLearn Gesture Challenge 2012*, sivut 1–17, 2012a. URL <http://eprints.pascal-network.org/archive/00009716/>(viitattu3/2013).
- I. Guyon, V. Athitsos, P. Jangyodsuk, B. Hamner ja H.J. Escalante. Chalearn gesture challenge: Design and first results. *Computer Vision and Pattern Recognition Workshops (CVPRW), 2012 IEEE Computer Society Conference on*, sivut 1–6, 2012b. doi: 10.1109/CVPRW.2012.6239178.
- Xuming He, R.S. Zemel ja M.A. Carreira-Perpindn. Multiscale conditional random fields for image labeling. *Computer Vision and Pattern Recognition, 2004. CVPR 2004. Proceedings of the 2004 IEEE Computer Society Conference on*, osa 2, sivut II–695–II–702 Vol.2, 2004. doi: 10.1109/CVPR.2004.1315232.
- I. Laptev ja T. Lindeberg. Space-time interest points. *Computer Vision, 2003. Proceedings. Ninth IEEE International Conference on*, sivut 432–439 vol.1, 2003. doi: 10.1109/ICCV.2003.1238378.
- I. Laptev, M. Marszalek, C. Schmid ja B. Rozenfeld. Learning realistic human actions from movies. *Computer Vision and Pattern Recognition, 2008. CVPR 2008. IEEE Conference on*, sivut 1–8, 2008. doi: 10.1109/CVPR.2008.4587756.
- David Latotzky. Intelligent wheelchair research group, freie universität berlin. *Intelligent Wheelchair Research Group, Freie Universität Berlin*, 2011. URL <http://userpage.fu-berlin.de/~latotzky/wheelchair/>(viitattu3/2013).

- D.G. Lowe. Object recognition from local scale-invariant features. *Computer Vision, 1999. The Proceedings of the Seventh IEEE International Conference on*, osa 2, sivut 1150–1157 vol.2, 1999. doi: 10.1109/ICCV.1999.790410.
- Yui Man Lui. A least squares regression framework on manifolds and its application to gesture recognition. *Computer Vision and Pattern Recognition Workshops (CVPRW), 2012 IEEE Computer Society Conference on*, sivut 13–18, 2012a. doi: 10.1109/CVPRW.2012.6239180.
- Yui Man Lui. Advances in matrix manifolds for computer vision. *Image and Vision Computing*, 30(6–7):380 – 388, 2012b. ISSN 0262-8856. doi: 10.1016/j.imavis.2011.08.002. URL <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0262885611000692>(viitattu3/2013).
- M.R. Malgireddy, I. Inwogu ja V. Govindaraju. A temporal bayesian model for classifying, detecting and localizing activities in video sequences. *Computer Vision and Pattern Recognition Workshops (CVPRW), 2012 IEEE Computer Society Conference on*, sivut 43–48, 2012. doi: 10.1109/CVPRW.2012.6239185.
- Microsoft. Microsoft:n viralliset sivut kinect-sensorille. *Microsoft:n viralliset sivut Kinect-sensorille*, 2013. URL <http://www.microsoft.com/en-us/kinectforwindows/>(viitattu3/2013).
- Eric Nowak, Frédéric Jurie ja Bill Triggs. Sampling strategies for bag-of-features image classification. Teoksessa *Computer Vision – ECCV 2006*, Aleš Leonardis, Horst Bischof ja Axel Pinz, toimittajat, osa 3954 sarjasta *Lecture Notes in Computer Science*, sivut 490–503. Springer Berlin Heidelberg, 2006. ISBN 978-3-540-33838-3. doi: 10.1007/11744085_38. URL http://dx.doi.org/10.1007/11744085_38.
- Sinno Jialin Pan ja Qiang Yang. A survey on transfer learning. *Knowledge and Data Engineering, IEEE Transactions on*, 22(10):1345–1359, 2010. ISSN 1041-4347. doi: 10.1109/TKDE.2009.191.
- Janez Pers, Vildana Sulic, Matej Kristan, Matej Pers, Klemen Polanec ja Stanislav Kovacic. Histograms of optical flow for efficient representation of body motion. *Pattern Recognition Letters*, 31(11):1369 – 1376, 2010. ISSN 0167-8655. doi: 10.1016/j.patrec.2010.03.024. URL <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0167865510001121>.
- L. Rabiner. A tutorial on hidden markov models and selected applications in speech recognition. *Proceedings of the IEEE*, 77(2):257–286, 1989. ISSN 0018-9219. doi: 10.1109/5.18626.

- C. Radhakrishna Rao ja Helge Toutenburg. Linear models: Least squares and alternatives, second edition. *Linear Models: Least Squares and Alternatives, Second Edition*. Springer-Verlag New York, Inc, 1999. ISBN 0-387-98848-3(painettu).
- J. Shotton, A. Fitzgibbon, M. Cook, T. Sharp, M. Finocchio, R. Moore, A. Kipman ja A. Blake. Real-time human pose recognition in parts from single depth images. *Computer Vision and Pattern Recognition (CVPR), 2011 IEEE Conference on*, sivut 1297–1304, 2011. doi: 10.1109/CVPR.2011.5995316.
- Liang Wang, Tieniu Tan, Huazhong Ning ja Weiming Hu. Silhouette analysis-based gait recognition for human identification. *Pattern Analysis and Machine Intelligence, IEEE Transactions on*, 25(12):1505–1518, 2003. ISSN 0162-8828. doi: 10.1109/TPAMI.2003.1251144.
- Di Wu, Fan Zhu ja Ling Shao. One shot learning gesture recognition from rgbd images. *Computer Vision and Pattern Recognition Workshops (CVPRW), 2012 IEEE Computer Society Conference on*, sivut 7–12, 2012. doi: 10.1109/CVPRW.2012.6239179.